ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _3_

«_20» _սեպտեմբեր_ 2023_ թ.

ՄՀ/բ-118 Հոգեախտորոշում և հոգեբանական պրակտիկում
____ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասից, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **101801.00.6 Սերվիս**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **101801.01.6 Սերվիս**

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **բակալավր**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ **Մանկավարժության և հոգեբանության**
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ **առկա**

Կուրս/կիսամյակ 3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ **Ա. Ղազարոսյան**
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ anahitghazarosyan@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում …………………………………	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները ………………………………………	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները ………………………………………	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ………………………………	…
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ………………………………………………	…
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ……………………………………………	…
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ………………………………	…
8.	Դասավանդման մեթոդներ…………………………………………………	…
9.	Ուսումնառության մեթոդները ………………………………………………	…
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ………………………………………………………………………	…
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ…………………	
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………	…
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	…
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ………………………………………………	…
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ………………………………………………………………………	…
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ……….	…
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում…………………	…
14.	Գնահատում………………………………………………………………	…
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում……………………………………	…
14.2.	Հարցաշար………………………………………………………………	…
14.3.	Գնահատման չափանիշներ………………………………………………	…
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ………………………………………	…

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

՛՛Հոգեախտորոշում և հոգեբանական պրակտիկումը ՛՛ դասընթաց է, որի արդյունքում ուսանողները ծանոթանում են ժամանակակից կրթական համակարգերին, բարեփոխումներին, մոտեցումներին ու պահանջներին:

Տվյալ դասընթացը տրամադրում է գիտելիքներ կյանքի տարբեր ոլորտներում հոգեբանական խորհրդատվության յուրահատկությունների վերաբերյալ, ծանոթացնում է հոգեբանական խորհրդատվության կազմակերպման և իրականացման առանձնահատկություններին, տարբեր ոլորտներում հոգեբանական խորհրդատվության էական նմանություններին ու տարբերություններին:

Առարկայի ուսուցանման և յուրացման հիմնական նպատակները բխում են ուսումնական գործունեության նպատակից և պայմանավորում են կրթության արդյունավետության բարձրացումն ու բարելավումը: Առարկայի իմացությունը հնարավորություն կտա ապագա մասնագետներին ճիշտ կողմնորոշվել ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների ոլորտում, բացահայտել հոգեբանական առանձնահատկությունները, հիմնախնդիրները և հնարավորություն կտա ապագա մասնագետին կողմնորոշվել ցանկացած ոլորտում ու միջավայրում արդյունավետ կազմակերպել իր գործունեությունն ու առաքելությունը:

Վերոնշյալներով է պայմանավորված տվյալ առարկայի կարևորությունն ու արդիականությունը: :

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Ծանոթացնել ուսանողներին ՛՛Հոգեախտորոշում և հոգեբանական պրակտիկում՛՛ առարկայի առանձնահատկություններին, համալրել ուսանողների տեսական և գործնական գիտելիքները տվյալ և հարակից առարկաներից:
- Ծանոթացնել աշխատանքի գործիքակազմի,, հետազոտման հնարների, միջոցների հետ և ձեռք բերված գիտելիքները կարողանալ կիրառել գործնականում:
- տրամադրել գիտելիքներ կյանքի տարբեր ոլորտներում հոգեախտորոշման և պրակտիկայի յուրահատկությունների վերաբերյալ

:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

- ծանոթացնել հոգեախտորոշման կազմակերպման և իրականացման առանձնահատկություններին, մեթոդներին, մեթոդիկաներին, չափող միջոցներին
- հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում

:

- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել ինքնուրույն հետազոտություններ ու կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները** ընդհանուր հոգեբանությունից, սոցիալական հոգեբանությունից, հոգեբանական խորհրդատվությունից, կարևոր նախապայման են դասընթացին մասնակցելու համար:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

Տվյալ դասընթացի ավարտին ուսանողները կստանան. համապատասխան տեսական

- **Ունակություններ՝** կարողանան գիտական հարցերի և որոշ հոգեբանական խնդիների վերաբերյալ:

´´Հոգեախտորոշում և հոգեբանական պրակտիկում՞ դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա ուսումնասիրվող դասընթացի տեսական հիմունքները,
2. իմանա ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի հետազոտության մեթոդներին,
5. ունենա մասնագիտական գիտելիքներ և իմացություն ժամանակակից հոգեախտորոշման առարկայի և նրա հնարավորությունների մասին:
6. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
7. կարողանա կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
8. կարողանա աշխատել թիմում՝ հարակից մասնագետների հետ, պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

---

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

՛՛Հոգեախտորոշում և հոգեբանական պրակտիկում՛՛ դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, կրթական հաստատություններում, հոգեբանական կենտրոններում, լաբորատորիաներում, ինչպես նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու համար:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/115,2 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	16	
Գործնական աշխատանք	16	
Սեմինար պարապմունք		

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Լաբորատոր աշխատանք	32	
Ինքնուրույն աշխատանք	56	
Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Քննություն /բանավոր /	

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները</u>[4] .
   1. **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
   2. **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
   3. **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

      Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

4. **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

5. **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:

- <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- <u>Հարցազրույց</u> – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր….

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում….

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հոգեախտորոշման առարկան, առաջացման նախադրյալները:					
2.	Հոգեախտորոշիչ աշխատանքի իրականացման փուլերը: Տվյալների հիմնական տեսակները:					
3.	Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկիզբը: Ախտորոշում անցկացնող մասնագետներին ներկայացվող պահանջները:					
4.	Հոգեկան առողջության ժամանակակից ըմբռնումը: Հոգեկան առողջության ախտորոշում:					
5,	Հոգեկան կամ հուզական խնդիրներ: Տառապանքի էությունը և հաղթահարման ուղիները:					
6.	Կոնֆլիկտային իրավիճակների ախտորոշում:					
7.	Անձնավորության ախտորոշում: Ինտելեկտի ախտորոշում:					
8.	Նախնական հոգեախտորոշում / բանակցությունների վարման տեխնոլոգիա, այցելուի հայցը, լռությունը որպես տեխնիկա:					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		16		16	32	56

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի

[8] Նման է օրացուցային պլանին

Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ամիրյան Հ. Կոնսուլտատիվ հոգեբանության և հոգեթերապիայի հիմունքներ,	Երևան, 2002, 204 էջ
2.	Գասպարյան Խ., Եղիյան Մ,, Հոգեկան առողջությունը և մարդու իրավունքները,	Երևան, 2010 , 96 էջ
3.	Կլիմով Ե. Պրոֆեսիոնալ կոնսուլտացիայի հոգեբանամանկավարժական պրոբլեմները	Երևան. 1985, 86 էջ
4.	Ахвердова о., Гюнушанян К. Практикум по социальной психологии	М. 2006, 336 с
4.	Психодиагностика.: Теория и практика,	Москва, <<Прогресс>>, 1986, 207 ст.
5.	Грейс Крайг, Психология развития, 7-ое межд. изд.,	Питер, 2003, 992 с
6.	Гусакова М.П., Психологическое консультирование: учебное пособие. –	М.: Эксмо, 2010.
7.	Практическая психология образования, 4-е изд лод ред. И. В. Дубровиной,.,	Питер, 2009. 592 с
8.	Практическая психодиагностика, под. ред. Д. Я. Райгородского,	Самара, 2001, с. 288
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ղազարոսյան Ա., Սեդրակյան Ս, Հոգեբանական աշխատանքները ուսումնական հաստատություններում,	Երևան, 2016, 184 էջ
2.	Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական աջակցություն ուսուցիչներին,	Վանաձոր, 2019, 208 էջ
3.	«Ինչպես օգնել երեխաներին հաղթահարելու սթրեսային իրավիճակները», ձեռն., ՀՀ կրթ. և գիտության նախ., UNICEF, կազմեցին Ս. Գյումիշյանը, Թ. Հարությունյանը,	56էջ
4.	Сборник задач по психологии	
5.	Սարգսյան Ա., Երեխայի հոգեբանական պատրաստությունը դպրոցական ուսուցմանը,	Ե., 1998 , 76 էջ
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.				
2.				

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Հոգեախտորոշման համար անհրաժեշտ գրանցման փաստաթղթեր: Սովորողի հոգեբանական գնահատման քարտ:				
2.	Ինչպես օգնել սթրեսի մեջ գտնվող դեռահասին:				Психодиагностика.: Теория и практика,
3.	Դպրոցին հոգեբանական պատրաստվածության ախտորոշում:				Практическая психология образования, 4-е изд лод ред. И. В. Дубровиной,.,Питер, 2009. 592 с
4.	Ավագ դպրոցականների մասնագիտքկքն ուղղվածության				Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	ախտորոշում:				աջակցություն ուսուցիչներին, Վանաձոր, 2019, 208 էջ
5.	Համակարգչային թեստավորումը կրթության բնագավառում:				
6.	Կոնֆլիկտի շարժիչ ուժերի վերլուծություն: Բանակցությունների վարման տեխնոլոգիա:				
7.	Անվստահ ծնողի սինդրոմ:				Ամիրյան Հ. Կոնսուլտատիվ հոգեբանության և հոգեթերապիայի հիմունքներ, Երևան, 2002, 204 էջ
8.	Չսիրող ծնողի սինդրոմ:				

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
1.	Սթրեսի, կոնֆլիկտների ախտորոշումը դեռահասության և				

[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	վաղ պատանեկության տարիքում				
2.	Կպչուն-սևեռուն խանգարումների ախտորոշումը դեռահասների և պատանիների մոտ:				Գասպարյան Խ., Եղիյան Մ,, Հոգեկան առողջությունը և մարդու իրավունքները, Երևան, 2010 , 96 էջ
3.	Հոգեբանական անբարվոքությունների տեսակները, դրանց բնութագրումներն ըստ Ֆ, Վասիլյուկի:				Ամիրյան Հ. Կոնսուլտատիվ հոգեբանության և հոգեթերապիայի հիմունքներ, Երևան, 2002, 204 էջ
4.	Ախտորոշիչ-շտկողական աշխատանքներ ուսուցիչների հետ:				
5.	Ուսուցչի դիրքորոշումների և հաղորդակցման ոճերի ախտորոշում:				Практическая психология образования, 4-е изд лод ред. И. В. Дубровиной,.,Питер, 2009. 592 с
6.	Նախնական հոգեախտորոշում. բանակցությունների վարման տեխնոլոգիա, այցելուի հայցը:				
7.	Նախնական հոգեախտորոշում. լռությունը որպես տեխնիկա, գանգատների թաքնված բովանդակությունը::				

8.	Կլեպտոմանիա		16		

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[12]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[13]
1.	Ուսուցչի դիրքորոշումների և հաղորդակցման ոճերի ախտորոշում:			7 օր		Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական աջակցություն ուսուցիչներին, Վանաձոր, 2019, 208 էջ
2.	Անձի սոցիալական վարքի կարգավորման հոգեբանական մեխանիզմները					Ахвердова о., Гюнушанян К. Практикум по социальной психологии, М. 2006, 336 с
3.	Տարաբնույթ խնդիրներով /դանդաղաշարժ և տագնապային/ երեխաների ախտորոշում և հոգեբանական աջակցություն :					Գասպարյան Խ., Եղիյան Մ,, Հոգեկան առողջությունը և մարդու իրավունքները, Երևան, 2010, 96 էջ

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[14]

[12] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[13] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[14] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[15]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր։

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

---

[15]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

1. Հոգեբանամանկավարժական ախտորոշման պատմություն:
2. Հոգեբանական ախտորոշում:
3. Ախտորոշման և շտկման միասնությունը:
4. Հոգեախտորոշիչ աշխատանքի մեթոդները:
5. Հարցազրույցի մեթոդ:
6. Հոգեբանամանկավարժական ախտորոծում անցկացնող մասնագետներին ներկայացվող պահանջները:
7. Տվյալների հիմնական տեսակները:
8. Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկիզբը:
9. Հոգեկան առողջության ժամանակակից ըմբռնումը
10. Դեպրեսիայով տառապող երեխան և դեռահասը:
11. Ինչպես օգնել սթրեսի մեջ գտնվող դեռահասին:
12. Հոգեկան կամ հուզական խնդիրներ:
13. Ավագ դպրոցականների մասնագիտական կողմնորոշման ախտորոշում:
14. Անձնավորության ախտորոշում:
15. Ինտելեկտի ախտորոշում:
16. Համակարգչային թեստավորումը կրթության բնագավառում:
17. Մանկավարժական կոնֆլիկտային իրավիճակների ախտորոշում:
18. Կոնֆլիկտի շարժիչ ուժերի վերլուծություն:
19. Բանակցությունների վարման տեխնոլոգիա:
20. Ուսուցիչների ինքնայրման, սպառման գործոնների ախտորոշում:
21. Ախտորոշիչ շտկողական աշխատանքներ ուսուցիչների հետ:
22. Հոգեբանական ստատուսի գնահատում:
23. Նախնական հոգեախտորոշում /զանգատների լոկուս/:
24. Նախնական հոգեախտորոշում /ինքնապատճառաբանում /:
25. Նախնական հոգեախտորոշում /այցելուի հայցը/:
26. Նախնական հոգեախտորոշում /զանգատների թաքնված բովանդակությունը/:
27. Նախնական հոգեախտորոշում /զանգատների ենթատեքստը/:
28. Լռությունը որպես տեխնկա:
29. Վստահելի փոխհարաբերությունների տեխնիկա:
30. Անվստահ ծնողի և չսիրող ծնողի սինդրոմ:
31. Կպչուն սևեռուն խանգարումները դեռահասների մոտ:
32. Դիրքորոշումների և հաղորդակցման ոճերի ախտորոշում:
33. Աշխատակիցների վրա ղեկավարի խոսքի ներգործության ախտորոշում:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -------շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

1. Հոգեբանամանկավարժական ախտորոշման պատմություն:
2. Հոգեբանական ախտորոշում:
3. Ախտորոշման և շտկման միասնությունը:
4. Հոգեախտորոշիչ աշխատանքի մեթոդները:
5. Հարցազրույցի մեթոդ:
6. Հոգեբանամանկավարժական ախտորոծում անցկացնող մասնագետներին ներկայացվող պահանջները:
7. Տվյալների հիմնական տեսակները:
8. Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկիզբը:
9. Հոգեկան առողջության ժամանակակից ըմբռնումը
10. Դեպրեսիայով տառապող երեխան և դեռահասը:
11. Ինչպես օգնել սթրեսի մեջ գտնվող դեռահասին:
12. Հոգեկան կամ հուզական խնդիրներ:
13. Ավագ դպրոցականների մասնագիտական կողմնորոշման   ախտորոշում:

▪ Ընդգրկված հարցեր.

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի-------շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Ինտելեկտի ախտորոշում:
2. Համակարգչային թեստավորումը կրթության բնագավառում:
3. Ավագ դպրոցականների մասնագիտական կողմնորոշման ախտորոշում
4. Մանկավարժական կոնֆլիկտային իրավիճակների ախտորոշում:
5. Կոնֆլիկտի շարժիչ ուժերի վերլուծություն:
6. Կոնֆլիկտի մոտիվների վերլուծություն:
7. Բանակցությունների վարման տեխնոլոգիա:
8. Ուսուցիչների ինքնայրման, սպառման գործոնների ախտորոշում:
9. Ախտորոշիչ- շտկողական աշխատանքներ ուսուցիչների հետ:
10. Հոգեբանական ստատուսի գնահատում:
11. Նախնական հոգեախտորոշում /զանգատների լոկուս/:

12. Նախնական հոգեախտորոշում /ինքնապատճառաբանում /:
13. Նախնական հոգեախտորոշում /այցելուի հայցը/:
14. Նախնական հոգեախտորոշում /գանգատների թաքնված բովանդակությունը/:
15. Նախնական հոգեախտորոշում /գանգատների ենթատեքստը/:
16. Լռությունը որպես տեխնկա:
17. Վստահելի փոխհարաբերությունների տեխնիկա:
18. Անվստահ ծնողի և չսիրող ծնողի սինդրոմ:
19. Կպչուն սևեռուն խանգարումները դեռահասների մոտ:
20. Դիրքորոշումների և հաղորդակցման ոճերի ախտորոշում:
21. Աշխատակիցների վրա ղեկավարի խոսքի ներգործության ախտորոշում:

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1.
2.
3.......

14.4. Գնահատման չափանիշները[16].

6. Տեսական գիտելիքները.........:
7. Գործնական աշխատանքները......:
8. Սեմինար պարապմունքները......:
9. Լաբորատոր աշխատանքները....:
10. Ինքնուրույն աշխատանքը....:

[16] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 101801.00.6 Սերվիս

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 101801.01.6 Սերվիս

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ-118 Հոգեախտորոշում և հոգեբանական պրակտիկում</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">64</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">56</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն /բանավոր /</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">1. Ծանոթացնել ուսանողներին հոգեբանամակավարժական ախտորոշման առարկայի առանձնահատկություններին, համալրել ուսանողների տեսական և պրակտիկ գիտելիքները տվյալ և հարակից առարկաներից: Ծանոթացնել աշխատանքի գործիքակազմի, հետազոտման հնարների, միջոցների հետ և ձեռք բերված գիտելիքները կարողանալ կիրառել գործնականում:

2. տրամադրել գիտելիքներ կյանքի տարբեր ոլորտներում հոգեախտորոշման և պրակտիկայի յուրահատկությունների վերաբերյալ,

3. ծանոթացնել հոգեախտորոշման կազմակերպման և իրականացման առանձնահատկություններին, մեթոդներին, մեթոդիկաներին, չափող միջոցներին, որպեսզի երբ անձի օբյեկտիվ հոգեբանական գնահատում և ախտորոշում անցկացնեն, հիմնավորումները համոզիչ ու հավաստի լինեն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

• մասնագիտական գիտելիք և իմացություն ժամանակակից հոգեախտորոշման առարկայի և նրա հնարավորությունների</td></tr>
</table>

	մասին: *Հմտություն* • կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, *Կարողունակություն* • տիրապետեն հոգեբանության և հոգեախտորոշման հետազոտության մեթոդներին, բացատրեն հոգեախտորոշման նպատակները և կարողանան գիտական հարցերի և որոշ հոգեբանական խնդիրների վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	1. Հոգեախտորոշման առարկան, առաջացման նախադրյալները և խնդիրները: 2. Հոգեախտորոշիչ աշխատանքի իրականացման փուլերը: 3. Հոգեախտորոշման մեթոդները և նրանց ներկայացվող պահանջները: 4. Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկիզբը: 5. Հոգեախտորոշման համար անհրաժեշտ գրանցման փաստաթղթեր: Սովորողի հոգեբանական գնահատման քարտ: 6. Տառապանքի ախտորոշում և հաղթահարման գործընթացները: 7. Տրամադրութլան խանգարումների, դեպրեսիայի ախտորոշում: 8. Կպչուն-սևեռուն խանգարումների ախտորոշումը դեռահասների և պատանիների մոտ: 9. Անվստահ ծնողի սինդրոմի ախտորոշում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>Նյութի քննարկման ժամանակ</u>* ✓ Հանձնարարված նյութի լիարժեք տիրապետում, վերջինիս վերածումը սեփական գիտելիքի. 15 միավոր ✓ Հարցադրումներ ընթացիկ թեմայի շուրջ (խրախուսվում է). 2 միավոր ✓ Լիարժեք պատասխաններ դասախոսի և համակուրսեցիների հարցերին(դասախոսի վերահսկողությամբ) ընթացիկ թեմայի շուրջ. 3 միավոր *<u>Առաջադրանքի կատարման ժամանակ</u>* ✓ Արագ կողմնորոշում թեմայի շուրջ առաջադրված խնդիրների լուծման ընթացքում. 2 միավոր ✓ Սեփական կարծիքի արտահայտում՝ հիմնավորված

	գիտական գիտելիքի հենքի վրա. 3 միավոր ✓ Խմբային և անհատական աշխատանքներում համապատասխան դերի ստանձնում և տրված ժամկետում հանձնարարականների կատարում. 15 միավոր Խրախուսվում են հատկապես վերլուծելու, սինթեզելու, կազմակերպելու, պլանավորելու, քննադատության, ինքնաքննադատության, տեղեկատվության կառավարման, նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու բազմաձեւության, բազմամշակութայնության ընդունման, նոր գաղափարներ առաջադրելու, յուրացված գիտելիքը
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ամիրյան Հ.Կոնսուլտատիվ հոգեբանության 2. և հոգեթերապիայի հիմունքներ, Երևան, 2002, 204 էջ 3. Գասպարյան Խ., Եղիյան Մ,, Հոգեկան առողջությունը և մարդու իրավունքները, Երևան, 2010, 96 էջ 4. Կլիմով Ե. Պրոֆեսիոնալ կոնսուլտացիայի հոգեբանամանկավարժական պրոբլեմները, Երևան. 1985, 86 էջ 5. Կրթական բարեփոխումներ. Հարցեր և պատասխաններ 2005. 6. Սեդրակյան Ս, Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական աշխատանքները ուսումնական հաստատություններում, Երևան, 2016, 184 էջ 7. Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական աջակցություն ուսուցիչներին, Վանաձոր, 2019, 208 էջ Լրացուցիչ 1. Гусакова М.П., Психологическое консултирование: учебное пособие. – М.: Эксмо, 2010. 2. Линде Н.Д., Психологическое консультирование. – М., 2009 3. Нельсон-Джоунс Р., Теория и практика консультирования. – СПб, 2000